Lietas arhīva Nr. KA04-0197-21/21
ECLI:LV:RAT:2021:0210.11094101819.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2021.gada 10.februārī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija šādā sastāvā
tiesnese Smaida Gļazere,
tiesnese Diāna Dumbre,
tiesnese Tamāra Broda
rakstveida procesā izskatīja krimināllietu saistībā ar apsūdzētā /pers. A/, personas kods /personas kods/, iesniegto apelācijas sūdzību un Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas prokuratūras virsprokurores Venitas Zalamanes iesniegto apelācijas protestu par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 9.septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 9.septembra spriedumu /pers. A/ atzīts par vainīgu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā, par to, ka 2019.gada 24.septembrī ap plkst.4.50 izdarīja svešas mantas tīšu iznīcināšanu, un sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 mēnešiem.

/pers. A/ atzīts par vainīgu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā par to, ka 2019.gada 24.septembrī ap plkst.4.50 izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu (zādzību), iekļūstot telpā, un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 6 mēnešiem, bez mantas konfiskācijas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības noteikts daļēji saskaitot piespriestos sodus, un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 7 mēnešiem, bez mantas konfiskācijas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 9.septembra spriedumu noteiktais sods daļēji saskaitīts ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2019.gada 11.novembra spriedumā noteikto sodu, kas atcelts daļā ar Rīgas apgabaltiesas 2020.gada 16.aprīļa spriedumu, un Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 23.janvāra spriedumā noteikto sodu, galīgais sods noteikts brīvības atņemšanu uz 3 gadiem 5 mēnešiem, bez mantas konfiskācijas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu un 50.panta piekto daļu soda izciešanā ieskaitīts aizturēšanā pavadītais laiks šajā kriminālprocesā no 2019.gada 24.septembra plkst.14.41 līdz 2019.gada 26.septembrim plkst.10.15, aizturēšanu līdz divdesmit četrām stundām rēķinot kā vienu brīvības atņemšanas dienu, pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2019.gada 11.novembra sprieduma, kas atcelts daļā ar Rīgas apgabaltiesas 2020.gada 16.aprīļa spriedumu, aizturēšanā un apcietinājumā pavadītais laiks no 2018.gada 28.februāra līdz 2018.gada 2.martam, no 2018.gada 19.marta līdz 2018.gada 21.martam, no 2018.gada 25.maija līdz 2018.gada 18.jūnijam, izciestā soda daļa no 2019.gada 11.novembra līdz 2020.gada 9.septembrim, pilnībā izciestais brīvības atņemšanas sods pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 18.jūnija sprieduma, kā arī pilnībā izciestais brīvības atņemšanas sods 5 mēneši pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 23.janvāra sprieduma.

Drošības līdzeklis – nodošana policijas uzraudzībā - grozīts uz drošības līdzekli –apcietinājums - , kuru atcelt pēc sprieduma spēkā stāšanās.

Piedzīta par labu cietušajai SIA /Nosaukums A/kaitējuma kompensācija par mantisko zaudējumu EUR 30 apmērā.

Izlemti jautājumi par procesuālajiem izdevumiem un lietiskajiem pierādījumiem.

[2] Par pirmās instances tiesas spriedumu apsūdzētais /pers. A/ iesniedza apelācijas sūdzību daļā par noteikto sodu, uzskatot to par pārāk bargu, lūdzot to samazināt.

[3] Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas prokuratūras virsprokurore V.Zalamane iesniedza apelācijas protestu daļā par /pers. A/ brīvības atņemšanas sodā ieskaitīto izciestā soda daļu, lūdzot šajā daļā taisīt jaunu spriedumu, piemērojot Krimināllikuma 52.panta ceturto un 50.panta piekto daļu, jo viens un tas pats laika posms soda izciešanas termiņā ir ieskaitīts divas reizes.

[4] Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokurore S.Dombrovska iesniedz rakstveida viedokli par apelācijas protestu, norādot, ka uztur Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas prokuratūras virsprokurore V.Zalamanes iesniegto apelācijas protestu.

[5] Aizstāve J.Averinska iesniedza viedokli par apelācijas sūdzību un apelācijas protestu. Aizstāve uzskata, ka, ņemot vērā apsūdzētā personību, radīto kaitējumu, apsūdzētā attieksmi pret izvirzīto apsūdzību, ir pamats mīkstākai soda saskaitīšanai pēc vairākiem spriedumiem.

[5.1] Savukārt par apelācijas protestu aizstāve norāda uz krimināllietas 1.sējuma 105.un 106. lapu, no kuras redzams aizturēšanā un apcietinājumā pavadītais laiks. No Soda reģistra ieraksta, krimināllietas 1.sējuma 105.lapas redzams, ka soda izciešanas termiņš apsūdzētajam /pers. A/ pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 23.janvāra sprieduma ir beidzies 2020.gada 16.martā. Saskaņā ar Sodu reģistra likuma 14.pantu ziņas par soda izpildi sniedza par soda izpildi atbildīgas iestādes. Apstāklis, ka apsūdzētais laikā no 2019.gada 11.novembra līdz 2020.gada 23.janārim atradies apcietinājumā divās krimināllietās vienlaikus, kā arī tas, ka prokuratūra nav realizējusi kontroli par soda izciešanu nevar tikt izmantots apsūdzētajam nelabvēlīgi un ietekmēt soda izciešanas termiņa ilgumu.

Motīvu daļa

[6] Tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas protests ir apmierināms, bet apelācijas sūdzība ir noraidāma. Pirmās instances tiesas spriedums ir atceļams daļā par apsūdzētajam soda termiņā ieskaitāmo laiku. Pārējā daļā pirmās instances spriedums atstājams negrozīts.

[7] Krimināllieta pirmās instances tiesā iztiesāta, neizdarot pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, kā to noteic Krimināļprocesa likuma 499.pants. Pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālā būtība un sekas procesā iesaistītajām personām tika izskaidrotas. Tiesas kolēģija atzīst, ka krimināllietas iztiesāšana notikusi, ievērojot procesuālo kārtību un dodot apsūdzētajam iespēju pilnvērtīgi izmantot likumā piešķirtās tiesības.

[8] Tiesas kolēģija, izvērtējot jautājumu par noteiktā sodu mīkstināšanu, norāda turpmāk minēto.

[8.1] Pirmās instances tiesa pamatoti konstatējusi, ka saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo un ceturto daļu un 9.pantu izdarītais noziedzīgais

nodarījums pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas ir tīšs mazāk smags noziegums un noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas ir tīšs smags noziegums. Pirmās instances tiesa ir izvērtējusi Krimināllikuma 35.pantā paredzēto soda mērķi, ņēmusi vērā Krimināllikuma 46.pantā paredzētos soda noteikšanas vispārīgos principus un noteikusi sodu, ievērojot noziedzīgo nodarījumu raksturu, radīto kaitējumu, apsūdzētā personību, vienu atbildību mīkstinošo apstākli, kā arī vienu atbildību pastiprinošo apstākli.

[8.2] Tāpat pirmās instances tiesa neatstāja bez ievērības to, ka apsūdzētais ir izmantojis Kriminālprocesa likuma 21.pantā paredzētās tiesības uz sadarbību un izvēlējies vienkāršāka procesa veidu, taču tas nav atzīstams par atbildību mīkstinošu apstākli Krimināllikuma 47.panta izpratnē (*Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta atziņa 2008. gada 21.aprīļa lēmumā lietā Nr. SKK-232/2008*).

[9] Tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas secinājumiem, ka apsūdzētajam ir nosakāms Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas sankcijā paredzētais īslaicīgas brīvības atņemšanas sods un Krimināllikuma 175.panta trešās daļas sankcijā paredzētais brīvības atņemšanas sods. Noziedzīgo nodarījumu rezultātā tika apdraudētas cietušo mantiskās intereses, radot cietušajiem mantiskus zaudējumus. Cietušā SIA /Nosaukums A/pieteikto kaitējuma kompensāciju apsūdzētais nav atlīdzinājis, līdz ar to uzskatāms, ka šajā daļā nav panākts krimināltiesisko attiecību taisnīgs noregulējums.

[9.1] Brīvības atņemšanai alternatīvo soda veidu noteikšana nav iespējama un nesasniegs soda mērķi, ņemot vērā apsūdzētā personību, to, ka agrāk jau vairākas reizes bijis sodīts, tostarp ar brīvības atņemšanu, un, kā redzams, agrākā sodāmība nav atturējusi apsūdzēto no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, kā arī noziedzīgos nodarījumus apsūdzētais izdarīja nedzēstās sodāmības laikā.

[10] Tiesas kolēģija secina, ka piemērojamais sods nav uzskatāms par bargu un nav pamats tā samazināšanai. Pirmās instances tiesa pamatoti apsūdzētajam nospriedusi piemērot brīvības atņemšanas sodu par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, tiesa ir detalizēti pamatojusi savu viedokli.

[10.1] Tiesas kolēģija secina, ka ne apsūdzētais apelācijas sūdzībā, ne aizstāve rakstveida viedoklī nav norādījuši jaunus apstākļus, kas būt par pamatu soda mīkstināšanai.

[11] Vienlaicīgi tiesas kolēģijas secina, ka pirmās instances tiesa nepareizi, saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu un 50.panta piekto daļu, ieskaitījusi brīvības atņemšanas soda izciešanā aizturēšanā pavadīto laiku.

[12] Tiesas kolēģija pievienojas apelācijas protestā norādītajam, ka pirmās instances tiesa nepamatoti norādījusi, ka /pers. A/ brīvības atņemšanas soda izciešanā ieskaitāms aizturēšanā un apcietinājumā pavadītais laiks pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2019.gada 11.novembra sprieduma, kurā galīgais sods tika noteikts, ņemot vērā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 18.jūnija tiesas spriedumu, proti, laika posms no 2018.gada 19.marta līdz 2018.gada 21.martam, no 2018.gada 25.maija līdz 2018.gada 18. jūnijam, kā arī pilnībā izciestais brīvības atņemšanas sods pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018. gada 18. jūnija sprieduma.

[12.1] Tiesas kolēģija secina, ka šāda soda ieskaitīšana atzīstama par nepamatotu, jo Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 18.jūnija spriedumā soda izciešanas termiņā jau ir ieskaitīts aizturēšanā un apcietinājumā pavadītais laiks no 2018.gada 19.marta līdz 2018.gada 21.martam, no 2018.gada 25.maija līdz 2018.gada 18.jūnijam. Tādējādi minētie laika posmi /pers. A/ brīvības atņemšanas sodā ieskaitīti divas reizes.

[12.2] Pirmās instances tiesa noteica, ka /pers. A/ brīvības atņemšanas soda izciešanā ieskaitāma izciestā soda daļa pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2019.gada 11.novembra sprieduma, proti, laika posms no 2019.gada 11.novembra līdz 2020.gada 9. septembrim, kā arī pilnībā izciestais brīvības atņemšanas sods 5 mēneši pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 23.janvāra sprieduma.

[12.3] Tiesas kolēģija secina, ka pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 23.janvāra sprieduma /pers. A/ brīvības atņemšanas soda izciešana tika skaitīta no 2019.gada 16.oktobra, kad /pers. A/ tika aizturēts un viņam piemērots apcietinājums. Ņemot vērā, ka viņam minētajā spriedumā tika piemērota brīvības atņemšana uz 5 mēnešiem, sods būtu uzskatāms par izciestu 2020.gada 16. martā. Minētais nozīmē, ka laika posms no 2019.gada 11.novembra līdz 2020.gada 16.martam /pers. A/ tika ieskaitīts gan pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2019.gada 11.novembra sprieduma, gan pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 23.janvāra sprieduma, proti, divas reizes.

[12.4] Par nepamatotu tiesas kolēģija atzīst pirmās instances norādīto, ka /pers. A/ piespriestais brīvības atņemšanas sods pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 23.janvāra sprieduma ir uzskatāms par izciestu. Tiesas kolēģija secina, ka /pers. A/ ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2019.gada 11.novembra spriedumu krimināllietā Nr./krimināllietas numurs/tika piemērots apcietinājums, kas tika atcelts tikai 2020.gada 14. jūlijā, kad minētais spriedums stājās spēkā.

[12.5] Kā norādīts Latvijas Republikas Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2014.gada 24.aprīļa lēmumā lietā Nr.SKK-8/2014, apcietinājumam un brīvības atņemšanai ir atšķirīgi mērķi un personas vienlaicīgu atrašanos apcietinātā un notiesātā statusos likums neparedz. Tādējādi, kamēr /pers. A/ atradās apcietinājumā krimināllietā Nr./krimināllietas numurs/ viņš nevarēja sākt izciest ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 23.janvāra spriedumu piemēroto brīvības atņemšanu, tādēļ minētajā spriedumā noteiktais brīvības atņemšanas sods 5 mēneši nevar tikt uzskatīts par izciestu.

[13] Ņemot vērā minēto, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 9.septembra spriedums daļā par /pers. A/ brīvības atņemšanas sodā ieskaitīto izciestā soda daļu ir atceļams un šajā daļā taisāms jauns spriedums.

Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums atstājams negrozīts.

[14] Izvērtējot aizstāves norādīto, ka apsūdzētais laikā no 2019.gada 11.novembra līdz 2020.gada 23.janārim atradies apcietinājumā divās krimināllietās vienlaikus, kā arī tas, ka prokuratūra nav realizējusi kontroli par soda izciešanu nevar tikt izmantots apsūdzētajam nelabvēlīgi un ietekmēt soda izciešanas termiņa ilgumu, tiesas kolēģija secina, ka norādītie apstākļi nav pamatoti, jo saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 45.pantu tiesas apgabala virsprokurors kontrolē kā rajona prokurors īsteno savas pilnvaras. Ja tiesas apgabala virsprokurors uzskata, ka pirmās instances nolēmums nav pamatots, tad viņam ir tiesības iesniegt apelācijas protestu, lūdzot nolēmumu atcelt.

[15] Tiesas kolēģija konstatē procesuālos izdevumus par zvērinātas advokātes Jeļenas Averinskas sniegto juridisko palīdzību apsūdzētajam apelācijas instances tiesā – rakstveida viedokļa sastādīšanu, kurai saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84.pantu un 2009.gada 22.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.1493 "Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzinātajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību" no valsts līdzekļiem izmaksājami EUR 25.

[15.1] Tiesas kolēģija atzīst, ka procesuālie izdevumi saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmo daļu ir piedzenami no apsūdzētā, jo tiesas kolēģija nekonstatē apstākļus, kas būtu par pamatu apsūdzētā atbrīvošanai no procesuālo izdevumu segšanas, proti, nav ziņu, ka apsūdzētais ir maznodrošināts, ka viņa apgādībā atrodas personas, kuru mantisko stāvokli var būtiski ietekmēt procesuālo izdevumu piedziņa.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563.panta 1.[1] daļas 2.punktu, Krimināllietu tiesas kolēģija

nosprieda

atcelt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 9.septembra spriedumu daļā par /pers. A/ brīvības atņemšanas sodā ieskaitīto izciestā soda daļu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu un 50.panta piekto daļu ieskaitīt brīvības atņemšanas soda izciešanā /pers. A/ aizturēšanā pavadīto laiku šajā kriminālprocesā no 2019.gada 24.septembra plkst.14.41 līdz 2019.gada 26.septembra plkst.10.15, aizturēšanu līdz divdesmit četrām stundām rēķinot kā vienu brīvības atņemšanas dienu, aizturēšanā un apcietinājumā pavadīto laiku pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2019.gada 11.novembra sprieduma no 2018.gada 28.februāra līdz 2018.gada 2.martam, no 2018.gada 19.marta līdz 2018.gada 21.martam, no 2018.gada 25.maija līdz 2018.gada 18.jūnijam, no 2019.gada 11.novembra līdz 2020.gada 14. jūlijam, pilnībā izciesto sodu pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 18.jūnija sprieduma no 2018.gada 18.jūnija līdz 2019.gada 22.maijam, kā arī aizturēšanā un apcietinājumā pavadīto laiku pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 23.janvāra sprieduma no 2019.gada 16.oktobra līdz 2019.gada 11.novembrim, kā arī izciesto soda daļu pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 23.janvāra sprieduma no 2020. gada 14.jūlija līdz 2020.gada 9.septembrim.

Pārējā daļā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 9.septembra spriedumu atstāt negrozītu.

Piedzīt no /pers. A/ par labu valstij procesuālos izdevumus EUR 25 (divdesmit piecus *euro*) par zvērinātas advokātes Jeļenas Averinskas darbu apelācijas instances tiesā, nosakot termiņu labprātīgai izpildei – 30 dienas no nolēmuma spēkā stāšanās dienas. Procesuālo izdevumu samaksu apliecinošu dokumentu iesniegt Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā Kriminālprocesa likuma 574., 575.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot kasācijas sūdzību vai protestu Rīgas apgabaltiesā.

Nolēmuma pieejamības diena - 2021.gada 10.februāris.

Tiesnese Smaida Gļazere

Tiesnese Diāna Dumbre

Tiesnese Tamāra Broda